

Zastropování krizi nevyřeší. Chce to změnu. Zrušit Green Deal, říká doc. Ševčík

- CZ24 News | 14. prosince 2022

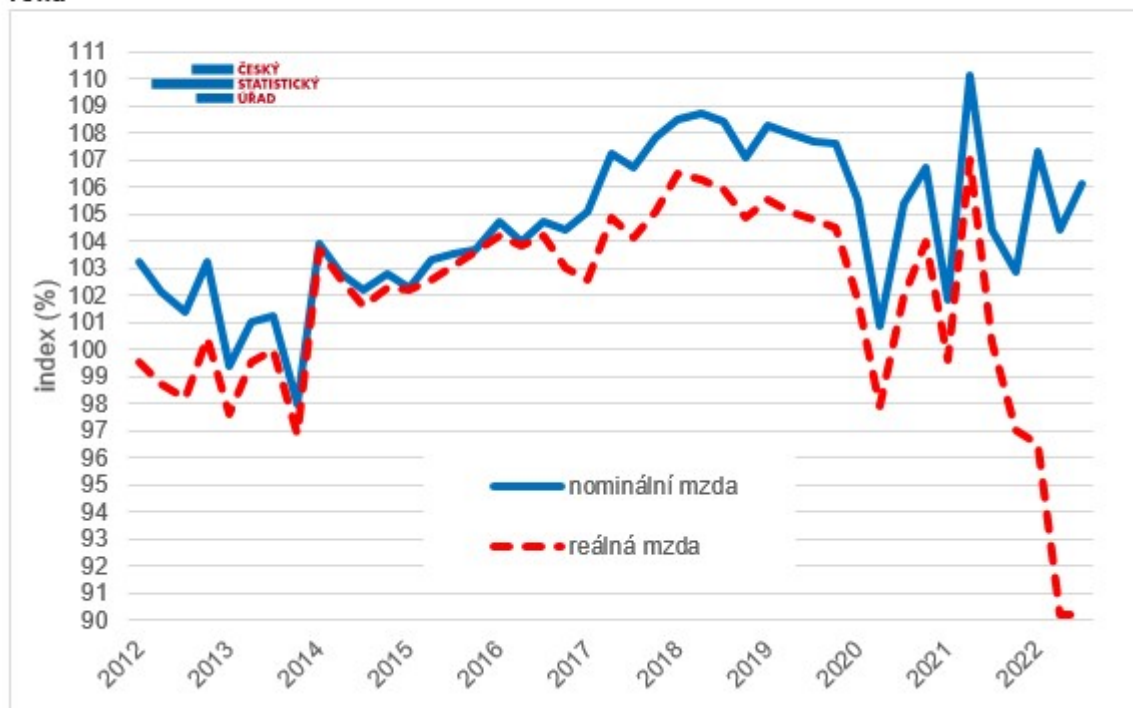
ČESKO: Docent Ševčík vidí příčinu současné krize jasně: politiku Evropské unie dělanou pro lobbistické a zájmové skupiny. Vrcholným představitelům EU je jedno, co tím způsobí, říká a upozorňuje: „Jejich mnohamilionové měsíční příjmy za jejich politické funkce jim stačí pokrýt několikanásobně zvýšené náklady na energie a osobní základní potřeby. Na bezprecedentní zvýšení cen energií však mohou jen stěží reagovat důchodci s průměrnou výší důchodu kolem 18 tisíc Kč nebo zaměstnanci s měsíční mzdou v průměru kolem 40 tisíc Kč hrubého.“ A zastropování za řešení problému také nepovažuje.

Podle nedávno zveřejněných dat ČSÚ klesla v Česku reálná mzda o deset procent, ačkoliv nominální mzda šla nahoru. To je drastický pokles ne?

Díky různým regulacím, zvláště pak energetických trhů, ze strany EU dochází k energetické krizi, která se bezprostředně a bezprecedentně podepisuje na hlubokém poklesu životní úrovně nejen v ČR, ale i v dalších zemích EU. Pokles životní úrovně je primárně spojen s poklesem reálné průměrné mzdy. V ČR tento pokles činí téměř 10 % ve třetím čtvrtletí roku 2022. Málokdo ví, že pokles životní úrovně, měřeno např. poklesem výše reálných starobních a dalších důchodů, se týká přes veškeré letošní valorizace i více než 2,8 milionu starobních a invalidních důchodců. Pokles životní úrovně je především důsledkem naprosto hloupé, nezodpovědné a sobecké politiky eurokratických politiků. Byli to oni, kdo zavedli Green Deal, coby novou energetickou politiku, která ve svém důsledku doslova ožebračuje desítky milionů domácností v zemích Evropské unie.

To, že se nacházíme v energetické krizi, má prapůvod právě v této nezodpovědné, svévolné, dalo by se říci autoritářské politice, kterou prosazuje několik zvrhlých lobbistických a zájmových skupin. V současné době konečně vyplouvá na povrch (na příkladu místopředsedkyně Evropského parlamentu Kailiové) to, na co upozorňuji již nejméně poslední dekádu. Jedná se o skupiny jednak zfanatizovaných aktivistů, prosazujících scestné programy Green Dealu, působících okolo politických stran zejména v Německu, obzvláště Zelených, ale i socialistů a zkorumpovaných politiků napříč politickým spektrem, pohybujících se kolem bruselských zájmových entit. Těmto vrcholným politickým představitelům EU, ať už jsou to funkcionáři Evropského parlamentu nebo Evropské komise, je úplně jedno, jaké dopady má jejich zhoubná politika na běžného občana členských zemí EU. Jejich mnohamilionové měsíční příjmy za jejich politické funkce jim stačí pokrýt několikanásobně zvýšené náklady na energie a osobní základní potřeby. Na bezprecedentní zvýšení cen energií však mohou jen stěží reagovat důchodci s průměrnou výší důchodu kolem 18 tisíc Kč nebo zaměstnanci s měsíční mzdou v průměru kolem 40 tisíc Kč hrubého. A to ještě podotýkám, že dvě třetiny zaměstnanců ani na průměrný plat nedosáhnou. Každá tisícovka výdajů na energie a nezbytné potřeby navíc tak bezprostředně zasahuje do jejich životní úrovně a bezprecedentně a nejvíce za posledních více než 30 let ji snižuje.

Graf 1: Vývoj nominální a reálné průměrné mzdy, index ke stejnému čtvrtletí předchozího roku

Zdroj: ČSÚ

Může s tím reálně vláda něco dělat? Nebo může tuto statistiku jen trpně přijmout a doufat, že stejně tak ji přijme i obyvatelstvo?

Vláda s tím samozřejmě může něco dělat, ale musela by chtít. Nesměla by upřednostňovat nařízení, která v ČR musíme plnit v rámci Evropské unie. Vláda by např. mohla využít to, že Česká republika předsedá Radě EU a mohla by navrhnout radikální změny fungování přeregulovaného a nesmyslnými nařízeními zatíženého a musím zdůraznit nejen pouze, tzv. energetického trhu. Ve svém důsledku se vlastně o žádný trh nejedná, protože ceny na trhu s energiemi nejsou stanovovány na bázi volné soutěže, konkurence, na základě vztahů nabídky a poptávky, ale na bázi umělých konstrukcí. Je směšné, že cena elektrické energie se nevytváří spontánně na trhu, ale je určována mimo jiné cenou nástrojů spekulace (emisních povolenek), cenou zemního plynu, tzv. závěrných (podle ministra Síkely závětrných) elektráren.

Vláda České republiky má jedinečnou možnost navrhnout naprostou změnu ve fungování energetického trhu při mimořádném zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku, které se koná 13. prosince 2022. Protože ČR předsedá v tomto pololetí Radě EU, měla by se o narovnání energetického trhu alespoň pokusit. Prvním krokem by měl být návrh na zrušení celého programu „Fit for 55“ Green Dealu. Dalším krokem by mělo být vytvoření podmínek pro efektivní fungování tržního mechanismu v energetické oblasti. Dále je zřejmé, že sankční programy ze strany EU vyhlášené v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině škodí daleko více domácnostem a firmám v zemích EU než samotnému Rusku. Rusko paradoxně navýšilo zisky z prodeje energetických surovin, zvýšilo meziročně o více než 40 % prodej zkapalněného plynu, a i když je celkový prodej plynu nižší než v minulém roce, inkasuje za zkapalněný plyn více, protože jeho cena je několikanásobně vyšší než plynu přepravovaného potrubím. Energetická krize, do které nás vtáhla nesmyslná nařízení EU, tak v konečném důsledku přinášejí významné snížení životní úrovně více než 90 % domácností, jak v ČR, tak v zemích EU.

Uvedl jste, že české firmy už jsou na hraně toho, kdy je ještě výhodné je provozovat. A že

v příštím roce můžeme mít až půl milionu nezaměstnaných. Může situaci zhoršit i to, že o pracovní místa budou nezaměstnaní soutěžit s uprchlíky z Ukrajiny, jejichž počet se k půl milionu (míněno osoby s udělenou dočasnou ochranou) blíží?

Česká ekonomika patří vůbec mezi nejprůmyslovější ekonomiky světa. Bohužel její energetická náročnost je velmi vysoká. Dnes již končí řada drobných podnikatelů a firem, protože vysoká inflace způsobuje neprodejnost jejich zboží (ať už je to způsobeno snížením poptávky, nebo zvýšením cen jejich výrobků a poskytovaných služeb). I když je míra nezaměstnanosti v České republice zatím nejnižší ze všech zemí EU, dá se očekávat, že na trhu práce na konci příštího roku může dojít k poměrně výraznému napětí. Na jedné straně mohou chybět pracovní síly v mnoha profesích, na druhé straně může nastat poměrně výrazné propouštění ve firmách, které budou buď končit, nebo svou činnost přesunou do zahraničí, kde budou výrazně výhodnější podmínky pro podnikání. Není vyloučeno, že v některých profesích dojde k soutěži mezi Čechy a Ukrajinci o zaměstnání. Faktem také je, že ne všichni Ukrajinci, kteří působí na našem území, mají zájem pracovat. Velká část z nich je v ČR na sociálních dávkách.

Současná vláda neskrývá své potěšení z toho, že Maďarsko muselo ustoupit od zastropování cen pohonných hmot a má nyní vysokou inflaci. Že cenové stropy dříve či později způsobí problémy je látkou prvního ročníku. Ale není od vlády naprosto pokrytecké se radovat nad Maďarskem, když sami stropují ceny plynu a elektřiny, nemluvě o snaze kolektivně zastropovat cenu ruské ropy?

Žádné stropování cen nemůže vyřešit systémový problém s energetickou krizí. Řešení problému se tak odsouvá v čase, a zároveň může způsobit závažné poruchy v zásobování energiemi. Každý zásah do tržní tvorby cen vyvolává bezprecedentní vytváření nerovnováhy v celém ekonomickém systému. Např. snaha o zastropování cen ruské ropy přenáší obchod s touto komoditou do šedé zóny. Jsou již nyní známy případy, kdy je ruská ropa přečerpávána na širém moři do jiných tankerů a prodávána s visačkou jiné země původu. Každé zastropování cen je spojeno s ambicí centrálních plánovačů stanovovat ceny bez ohledu na vztah nabídky a poptávky. Tento způsob stanovování cen vede dříve nebo později ke vzniku nedostatkové ekonomiky. A tak se EU už dlouhodobě mění v SEU nebo v KEU. A nemusím snad vysvětlovat, co tyto zkratky znamenají.

Podle odhadů se bude stropovat cena i u velkých podniků. Jak dlouho myslíte, že si český rozpočet může dovolit mamutí shodky, které současná forma zastropování přináší?

V době, kdy naprostá většina ekonomik, v zemích EU, je vysoce zadlužena ve vztahu k HDP, ale i v nominálním vyjádření, je každé další nesmyslné zadlužování spojeno s budoucími extrémně vysokými výdaji. Tím se podvazuje ekonomický růst a růst životní úrovně. Je až překvapivé, že politický establishment zamlčuje před obyvateli primární důvod vzniku energetické krize, která zásadním způsobem ovlivňuje rekordně vysokou inflaci. Původcem je ideologický program Green Deal postavený na umělém a vysněném snižování CO₂. Tento proces není podložen vědeckými poznatky, nebere v úvahu úroveň současných používaných technologií, je uměle vykonstruován, a musím znovu zdůraznit, že způsobuje fatální negativní dopady na životní úroveň občanů EU.

Zastánci lipské burzy uvádějí, že vysoká cena elektřiny je výsledkem normálního tržního mechanismu. Souhlasíte s tím? Drahotu přece způsobuje systém závěrné elektrárny. A systém závěrné elektrárny je používán, protože obnovitelné zdroje energie (občas nazývané „občasné zdroje energie“) jsou nespolehlivé, takže musejí být v krátkém čase nahrazovány plynovými elektrárnami. Jinými slovy, tento trh neodráží spolehlivost použitých zdrojů.

Sjednocený energetický trh EU nemá s fungováním klasického trhu vůbec nic společného. Je to uměle vytvořená přeregulovaná konstrukce, vyhovující některým zájmovým a lobbistickým

skupinám. Nejedná se tak o žádné tržní selhání, protože to není klasický trh, ale jedná se o selhání decizní sféry a různých, tzv. státních a nadnárodních autorit, které bezostyšně zneužívají své politické moci a mnohdy monopolního, případně oligopolního postavení k prosazování svých sobeckých zájmů a vede k ožebračování sociálně slabých skupin, střední třídy, živnostníků, malých a středně velkých firem. Tak zvaný sjednocený evropský energetický trh ve své podstatě žádným trhem není. Je to přeregulovaná instituce škodící odběratelům, ať už jsou to domácnosti či firmy. Vždycky mějme na paměti, že ekonomický pokrok se realizuje v těch teritoriích, kde se efektivně, relativně levně, dají pořídit energetické zdroje. To, co dělají země EU, je páchání ekonomické sebevraždy.

Stav drahých energií, zejména plynu, bude zřejmě ještě nějakou dobu trvat. Což negativně ovlivní český průmysl. Dejme tomu, že se situace nezlepší. Co může dělat země, která nemá levné energie? Zemědělství je také energeticky náročné, nemluvě o dovozu hnojiv. Bankovníctví? Služby? Staneme se obrovským skladem?

Je zřejmé, že se potvrzuje selhání, tzv. „vnitřního trhu EU“, který vlastně ani trhem není. Jak jinak komentovat např. situaci, že německá ekonomika chce podpořit své průmyslové podniky částkou až ve výši 200 mld. EUR. Tato skutečnost povede nutně k vytvoření nekonkurenčních podmínek pro firmy z jiných zemí, které nebudou schopny adekvátně zareagovat. Například zastropování cen elektrické energie pro velké podniky v Německu na úrovni 3 300 Kč MWh oproti naší vládou, zatím deklarovaných 5 000 Kč za MWh může vést k likvidaci možná až stovek českých podniků, které nebudou konkurence schopné s německými firmami.

Také jste na CNN Prima News řekl, že jsme ve vleku jiných zemí a Evropské unie. Co by nám tedy z jejich strany mohlo pomoci a zároveň je nejreálnější, že se tak stane?

Pomoci nám může pouze to, že naši politikové budou hájit zájmy českých domácností a českých firem, a ne zájmy různých Aspen institutů, Open Society Fund či zájmy bruselských eurokratických skupin, nebo přímo jiných států.

ZDROJ: PL